

בתי המשפט

<u>פ 385/98</u>		<u>בית המשפט המחוזי בירושלים</u>	
14/08/2003		כבוד השופט יהונתן עדיאל	בפני:

בעניין:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד אשר גושן

מרשות ההגבלים העסקיים

המאשימה

- נ ג ד -

1. חברת טגר בע"מ

2. אהוד בן מנחם ארזי

ע"י ב"כ עו"ד רמי קרגולה

3. חברת אס.אר.אס הנדסה וסוכנויות בע"מ

4. אלי בן יהודה שיפמן

שניהם ע"י ב"כ עו"ד יעל גרוסמן ועו"ד נאוה יורוקסל

5. חברת קמטק מערכות בע"מ

6. דוד בן אברהם מנשה

שניהם ע"י ב"כ עו"ד אייל שומרוני-כהן

הנאשמים

ה ח ל ט ה

1. לפני בקשה להפריד את הדיון במשפטם של הנאשמים 5-6 ממשפטם של הנאשמים (1-4).
2. תקצר היריעה מלסקור השתלשלות הדברים בתיק זה, ואף אין הכרח בכך. אומר רק כי משפט זה מתנהל לפניי זה קרוב לחמש שנים. בחודש מארס השנה, לאחר שהסתיימה פרשת התביעה, ביקש התובע להתלות את ההליכים כנגד הנאשמים 5 ו 6, דוד מנשה וחברת קמטק מערכות בע"מ, בשל כך שנבצר מהנאשם 6 להתייצב להמשך משפטו בארץ מחמת

עיכוב בלתי צפוי בחו"ל. באותה עת לא היה ידוע מתי יתאפשר לדוד מנשה לשוב ארצה, אולם ברור היה כי מדובר בתקופה של מספר חודשים לפחות, וכדברי ב"כ המאשימה "אפילו מעבר לכך ... יכול להיות חודשים רבים ואפילו תקופה שנמדדת בשנים". על כן, במצב של חוסר וודאות לגבי שובו של הנאשם 6 לארץ, ביקשה המאשימה להתלות את משפטם של הנאשמים 5,6 על פי סעיף 94א לחוק סדר הדין הפלילי, [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

3. בהחלטה מיום 26/03/03 קיבלתי את בקשת המאשימה והוריתי על התליית משפטם של נאשמים 5-6. באותו שלב עלה גם נושא הפרדת המשפטים, כאשר עו"ד גרוסמן, באת כוח הנאשמים 3-4 טענה כבר אז, שההליך הנכון הוא הפרדת משפטם של הנאשמים 5-6 ממשפטם של יתר הנאשמים, ואילו ב"כ המאשימה, עו"ד גושן, טען שאין צורך להיזקק לעניין זה באותו השלב, אך לא התנגד נחרצות גם להפרדה. לעניין זה ציינתי באותה החלטה כי:

"אשר להפרדת המשפט לפי סעיף 88 לחסד"פ, אינני סבור שהתליית ההליך נגד הנאשמים 5-6 מחייבת להחליט, כבר בשלב זה, על הפרדת המשפט. אכן, סביר להניח שהתליית ההליכים נגד נאשמים 5-6 תביא בסופו של דבר גם להפרדת המשפט. שהרי, אם תחול התקדמות רבה בניהול משפטם של הנאשמים 1-4, וכך צפוי שיקרה לאור מספרן של ישיבות ההוכחות (20) שנקבעו לתקופה הקרובה, קשה לראות כיצד ניתן יהיה להמשיך, לאחר חזרתו של הנאשם 6 ארצה, לנהל את המשפט של כל הנאשמים יחד. מכל מקום, אינני רואה צורך להחליט בעניין זה כבר עתה, וניתן יהיה לחזור ולהיזקק לנושא זה כשיתבקש, אם יתבקש, חידוש משפטם של הנאשמים 5-6, או במועד אחר".

אציין שעניין זה - הפרדת המשפט - עלה באותה החלטה כשיקול העיקרי נגד ההתלייה. לעניין זה נקבע בהחלטת ההתלייה:

"נותרה השאלה, ובנסיבות העניין היא השאלה העיקרית, הנוגעת להשפעת ההתלייה על התמשכות הדיונים ועל הזמן השיפוטי שיידרש לניהול כפול של המשפט, אם וכאשר יתבקש חידוש משפטם של הנאשמים 5-6. זאת, בהתחשב בכך שמשפטם של נאשמים 5-6 ינוהל, קרוב לוודאי, בנפרד והוא יחייב שמיעה נפרדת וכפולה של לפחות חלק מעדי ההגנה, ואולי אף שמיעה מחדש של עדי המאשימה.

תוצאה כזו אמנם אינה רצויה, והיא עשוי להביא לאובדן זמן שיפוטי יקר. חרף זאת, אני סבור, שבנסיבות הקיימות אין מנוס מלהיעתר לבקשה. לעניין זה יש להביא בחשבון את העובדה, שמשפט זה מתנהל כבר למעלה מ-4 שנים, לאחר שבעבר נדחתה שמיעתו, מסיבות שונות, פעמים רבות ולתקופות ארוכות. לאור כך, נקבעו 20 מועדי הוכחות נוספים עד לפגרה. דחיית המשפט תביא לביטולם של כל מועדי ההוכחות שנקבעו ותביא לדחיית המשפט לתקופה ארוכה

נוספת. כל זאת, כאשר אין כל ביטחון בכך שהדחייה תמנע את ההתלייה ותאפשר את המשך ניהולו של המשפט נגד כל הנאשמים יחד".

הנה כי כן, מחיר ההתלייה נקבע כבר בהחלטה על ההתלייה, והוא התבטא בסיכון שההתליה תגרור אחריה, אם תחול התקדמות גדולה בניהול משפטים של הנאשמים 1-4 בטרם יחזור הנאשם 6 ארצה, הפרדת המשפטים, על החסרונות הכרוכים בכך.

4. לאחר אותה החלטה חלה התקדמות רבה במשפטים של הנאשמים 1-4. נאשמים אלה טענו שאין להשיב לאשמה, טענתם נדחתה והחלה פרשת ההגנה שהתפרסה על פני כ - 15 ישיבות והגיעה לסיומה והתיק נקבע לסיכומים, כל זאת בטרם שב דוד מנשה ארצה. לאחר כחמש שנים משפטים של נאשמים 1-4 עומד אפוא לפני סיומו.

5. ביום 13.7.03 עם שובו של נאשם 6 ארצה, הודיע בא כוח המאשימה על חידוש הליכים כנגד הנאשמים 5-6. בתגובה ביקשו ב"כ הנאשמים 1-4 להורות על הפרדת משפטים של מרשיהם ממשפטים של נאשמים 5-6.

לטענת באת כוח הנאשמים 3-4, עו"ד גרוסמן, אף כי פורמלית מדובר בבקשה להפרדת המשפט, למעשה, לאור העובדה כי לאחר ההתליה פרשת ההגנה התקדמה והסתיימה, בפועל הופרד המשפט עוד קודם לכן. לפיכך, חידוש ההליכים כעת כנגד הנאשמים 5-6 מהווה, מבחינה מהותית, איחוד משפטים בהתאם לסעיף 90 לחוק סדר הדין הפלילי. עם זאת, ציינה עו"ד גורסמן, המבחן המכריע, הן להפרדת משפט והן לאיחוד משפטים, הוא מבחן עיוות הדין, אשר מביא בחשבון את ממדי הנטל שיוטל על הנאשם בעקבות איחוד המשפטים או הפרדתם. עו"ד גרוסמן טוענת, כי אי הפרדת המשפט, או למעשה איחוד המשפטים, יגרום, במקרה זה, לעיוות דין. זאת, משום שפרשת ההגנה של מרשיה תוכננה על יסוד ההנחה כי הנאשם 6 לא יוכל להעיד ולא ניתן יהיה לזמנו כעד הגנה מטעם נאשמים 3-4. כעת יהיה צורך לתכנן מחדש את קו ההגנה, בהינתן עדותו של הנאשם 6 וזאת לאחר תום פרשת ההגנה. יתר על כן, הנאשמים 3-4 כבר סיימו את פרשת הגנתם. אם ההליכים כנגד הנאשמים 5-6 לא יופרדו, הם יצטרכו לשוב ולנהל פרשת ההגנה, שלא תהיה קצרה, הפעם יחד עם נאשמים 5-6, דבר שיהא כרוך בבזבוז זמן ומשאבים. התארכות הליכי המשפט תגרום בנסיבות אלה, עינוי דין חמור לנאשמים 3-4.

בא כוח הנאשמים 1-2, עו"ד קרגולה, טוען כי ההחלטה להתלות ההליכים מהווה למעשה הפרדה דיונית שהשפיעה על קו ההגנה, זימון העדים וחקירתם. יתר על כן, ניהול ההליך במאוחד לא יחסוך מזמנו של בית המשפט או מזמנם של העדים, שיצטרכו להישמע מחדש בפרשת ההגנה, אך ניהול המשפט במאוחד יאריכו בצורה משמעותית. זאת, בניגוד לציפיות הנאשמים שהאמינו בהתבסס, בין היתר, על החלטת ההתלייה, שההליך יסתיים תוך מספר חודשים לאחר תום פרשת ההגנה. לרוב, טוען עו"ד קרגולה, מקרים בהם לא הפריד ביהמ"ש

את עניינו של נאשם שהליכים כנגדו חודשו מעניינם של יתר הנאשמים אירעו כאשר ההליכים נגד כל הנאשמים היו בשלבים מוקדמים מאוד ואילו כאן מדובר בהליך שהגיע לשלב מתקדם. עו"ד קרגולה גם מוצא פסול בכך שהמאשימה יכולה, בהודעה חד צדדית, להודיע על חידוש הליכים כנגד הנאשמים 5-6 ולהביא בכך להעלאת מרשו, שפרשת הגנתו הסתיימה, חזרה לדוכן העדים. אפשרות זאת בעייתית במיוחד, לטענתו, לאור העובדה כי סעיף 94 לחוק, המדבר בלשון יחיד משליך בסיטואציה שנוצרה על נאשמים אחרים. יתר על כן, טוען עו"ד קרגולה, משבחרה המאשימה לבקש להתלות את ההליכים כנגד הנאשמים 5-6 ולהמשיך בהליכים כנגד הנאשמים 1-4, היא ויתרה בכך על הנוחות והיעילות שבניהול ההליכים במאוחד וכעת היא מנועה מלהתבסס על שיקולים אלה בתמיכה לבקשתה לנהל את ההליכים במאוחד.

בהתייחס לטיעונו של עו"ד קרגולה, לא אוכל שלא להזכיר במורת רוח, את הודעתו הבוטה וחסרת השחר של עו"ד קרגולה מיום 30.7.03, שבה הוא ראה לנכון להודיע לבית המשפט כי "הרגשתם של הנאשמים 1-2 ובא כוחם, הרגשה שאינה משוללת יסוד, [היא] כי עניין איחוד הדיון לכאורה כבר הוכרע בידי כבוד בית המשפט לטובת המאשימה ותועלת רבה בהשלמת טיעון זו/או בהצגת אסמכתאות מלומדות אין".

בא כוח הנאשמים 5-6, עו"ד שומרוני, סירב לטעון בנושא (מסיבות שלא אכנס אליהן כאן), אך הביע באופן כללי תמיכה בבקשה להפרדת המשפט.

6. בא כוח המאשימה טוען, לעומת זאת, כי במקרה זה אין צורך להשמיע מחדש את ראיות ההגנה ודי שבא כוח הנאשמים 5-6 יחקור את עדי ההגנה על העדויות שמסרו. עו"ד גושן טוען, שעל פי הוראת סעיף 90 לחסד"פ, ניתן לאחד משפטים שהופרדו בכל שלב שלפני הכרעת הדין, וכך ראוי לעשות גם במקרה זה. יתר על כן, במצב כזה אין בעיה להחזיר לדוכן העדים את הנאשם שהעיד, משום שנאשם שבוחר להעיד זכות השתיקה ו/או חיסיון מפני הפללה עצמית אינם עומדים לו, והוא עד לכל דבר ועניין ואין נפקא מינה אם ייחקר במוקדם או במאוחר. מה גם, שעל פי סעיף 167 לחוק יכול בית המשפט בסיום ההוכחות להזמין אדם להעיד מטעמו של בית המשפט, גם אם עדותו של אותו עד כבר נשמעה. כמו כן, טוען עו"ד גושן, אין מניעה כי בית משפט ידון בתיק במותב זה, הואיל וההחלטה הדוחה את טיעוני הנאשמים 1-2 כי "אין להשיב לאשמה" היא החלטה טנטטיבית מטיבה, היא אינה קובעת ממצאים לגבי הנאשמים שהעלו טענה זו, קל וחומר אין בה משום קביעת עמדה לגבי נאשמים שלא טענו בעניין זה. יתר על כן, על פי סעיף 233 לחוק, משהחל בית המשפט בגביית ראיות, לא יועבר ההליך למותב אחר, אלא בנסיבות קיצוניות, כאשר נבצר מהשופט להמשיך לדון בהליך. בעיקר, טען עו"ד גושן, כי הפרדת המשפט אינה רצויה משיקולים מהותיים של צדק, שכן ניהול משפט מאוחד מונע הכרעות סותרות בעניין מהימנות עדים ומאפשר להגיע למדרג עונשים נאות. הכרעה אחידה בעובדות חשובה במיוחד בתיק זה לנוכח טענותיהם

הסותרות של נאשמים שונים במספר נקודות מהותיות. לגבי אותן נקודות קיימת חשיבות לכך שעדותו של נאשם 6 תשמע במשפטם המאוחד של כל הנאשמים בכתב האישום.

עוד טוען עו"ד גושן, כי טיעוניהם של באי כוח הנאשמים 1-4 בעניין עיוות הדין הנגרם למרשיהם הן כלליות ובלתי מפורטות. בהקשר לחשש של התארכות המשפט עקב זימון עדים מיותרים על ידי ב"כ הנאשמים 5-6, טוען עו"ד גושן, כי לבית המשפט סמכות לסרב לזמן עדים בלתי נחוצים ובלתי רלוונטיים ולמנוע מבא כוח הנאשמים 5-6 להאריך את ההליך שלא לצורך. ואם בתכנון קו ההגנה עסקינן, אזי הנאשמים אינם יכולים להישמע בטענה, שייגרם להם נזק משום שלו ידעו מראש שנאשם 6 יעיד היו מוסרים גרסה אחרת בבית המשפט.

7. ראשית, יאמר כי איני מוצא ממש בטיעונו של עו"ד קרגולה ולא נהירה לי משמעות תהייתו, לאמור "מדוע הוא [עו"ד גושן] מבקש לחדש את ההליכים נגד נאשמים 1-4 לפי סעיף 94, שמדבר בלשון יחיד". אכן, סעיף 94 מדבר בלשון יחיד, בעוד שלחידוש ההליכים כנגד נאשמים 5-6 יש השלכה על יתר הנאשמים. סעיף 94 מאפשר להתלות הליכים נגד נאשם נעדר, הוא עוצר את שעון ההתיישנות ומותיר בידי התובע את האפשרות לחדש את ההליכים בהודעה חד צדדית. העובדה כי חידוש הליכים נגד אחד הנאשמים משליכה על יתר הנאשמים בכתב אישום משותף אינה גורעת מסמכותו של התובע להחליט על חידוש הליכים מותלים. הערכאה המוסמכת לבחון את שיקול דעתו של התובע בנדון הוא בית משפט הגבוה לצדק וטענות כנגד עצם חידוש הליכים לא יישמעו בבית משפט זה. אם לשון יחיד בה נוקט סעיף 94 טורדת את מנוחתו של בא כוח הנאשמים 1-2, אומר כי סעיף 5 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981 קובע "האמור בלשון יחיד - אף לשון רבים במשמע".

אולם בדברים אלה, אין כדי למנוע מבית משפט זה, בבואו להחליט בבקשה להפרדת המשפט, להתייחס להשלכות העשויות להיות לחידוש ההליכים נגד נאשמים 5-6 על יתר הנאשמים בתיק.

8. לבית המשפט נתונה הסמכות להפריד משפטם של נאשמים שהואשמו בכתב אישום אחד ולצרף נאשמים שהואשמו בכתבי אישום נפרדים בכל שלב של ההליך. שיקול דעתו של בית המשפט בעניין זה כפוף למבחן העליון של מניעת עיוות הדין. (ר' סעיף 90 לחוק סדר הדין הפלילי; ע"פ 917/81 כהן נ' מ"י, פ"ד לו(4) 645, 649; ע"פ 350/91 ממון נ' מ"י, פ"ד מה(2) 345, 350). במסגרת שיקולים אלה על בית המשפט לשקול, הן את עניינו של הנאשם והן את עניינה של המאשימה ואת עניינם של העדים. (ראה: ע"פ 777/80 בינאשוילי נ' מ"י, פ"ד לו(2) 452, 467-468).

בבחינת הבקשה להפרדת משפט יש לשקול אפוא את עניינם של כל המעורבים. עניינם של הנאשמים הוא להימנע מן הסיכון כי יופללו בעדות הגנה של שותפם לכתב האישום, או ייחשפו

לגרסתו הסותרת את גרסתם, להימנע מלשוב ולהעיד כאשר הם סיימו את עדויותיהם, לסיים את ההליך במהירות ולא לשוב לפרשת ההגנה הגוזלת זמן, משאבים כספיים וכוחות נפש.

בא כוח הנאשמים 5-6 ציין בדבריו כי "ברור שהפרדת הדיון היא דבר מתבקש. אני תומך בבקשה להפרדת הדיון אך לא אוכל להגיב על בקשות אלה עד 14.9.03". ב"כ הנאשמים 5-6 אמנם לא ראה לפרט את הנימוקים שביסוד עמדתו זו, אך ברור מדבריו כי לנאשמים 5-6 אין עניין בניהול משפט מאוחד, והם סבורים שיש להפריד את משפטם ממשפטם של הנאשמים האחרים.

לעומת זאת, עניינה של המאשימה הוא להימנע מהפרדת משפט, משום שדיון מאוחד חוסך זמן ומשאבים. במתכונת זאת של הדיון ייחסך הצורך להגיש כתב אישום נפרד, להעיד את עדי ההגנה שהעידו מראשית עדותם, ותמנע האפשרות כי התיק יועבר למותב אחר שיחליט לשמוע באופן מלא או חלקי את ראיות התביעה מחדש. נמנעת כמו כן גם האפשרות של הכרעות סותרות.

אין להתעלם גם מעניינם של העדים שהעידו שלא לעלות מחדש על דוכן העדים, למסור את גרסתם ולהיחקר עליה פעם נוספת. עם זאת, עניינם זה של העדים, למעט בנסיבות שבהן מדובר בקורבנות עבירה, אינו מכריע (השווה ח' זנדברג, **זכויות נאשמים: הזכות למשפט נפרד**, (נבו 2001) בעמ' 43-46).

לשיקולים בתיק זה מצטרפת העובדה כי בינתיים ניתנה ההחלטה בטענה אין להשיב לאשמה. אכן, מקובל עליו שאין מדובר בקביעת ממצאים, אלא בהחלטה ארעית כי יש כיסוי ראייתי כלשהו לגרסת המאשימה. לכן, אין בית משפט שהכריע בטענת אין להשיב לאשמה ביחס לשותף אחד פסול מלדון בטענה דומה הנשמעת מפי שותף אחר. עם זאת, הגם שהדבר אפשרי, רצוי להימנע מכך, ולו למען מראית פני הצדק.

כמו כן, יש לזכור, כי מדובר בעבירת הסדר כובל. קביעת ממצאים פוזיטיביים לכאן או לכאן בעניינם של נאשמים 1-4, עלולה להשליך על נאשמים 5-6. בכך שונה עניין זה מעניינם של שותפים רגילים לעבירה, שאחד מהם יכול שיוורשע ואחר יכול שיוכיח את חפותו. על כן, קביעת ממצאים בעניינם של נאשמים 1-4 בטרם יסתיים משפטם של נאשמים 5-6 תמנע ממותב זה לדון בעניינם של האחרונים (והשווה לפסק הדין בב"ש 48/75 **ידיד נ' מ"י**, פ"ד כט(2) 375). במובן זה שונה המקרה שלפנינו מזה שנדון בע"פ 9317/02 **גרייל נ' מדינת ישראל**, דינים-על' כרך סג, עמ' 617. באותו פסק דין אכן נאמר כי "ההלכה היא כי עצם העובדה ששופט הדן בעניינם של מספר שותפים הקשורים לאותה פרשה, מרשיע חלק מהם, אינה פוסלת אותו, ככזו, מלהמשיך ולדון בעניינם של המעורבים האחרים בפרשה". אולם, בית המשפט סייג דברים אלה, בכך שהם יפים במקום שבו הכרעת הדין בעניינם של הנאשמים שהורשעו לא קבעה ממצאים שיש בהם כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים כלפי הנאשמים האחרים. כך, באותו מקרה נקבע, שדבריו של בית המשפט בעניינו של המערער, לא היה בהם כדי ללמד "כי נתגבשה דעתו בשאלת אשמתו של אותו מערער". במקרה שלפנינו, כאשר מדובר בעבירה של

הסדר כובל, שמטבעה אינה קמה אלא בהתקיים קשר בין מספר אנשים המנהלים עסקים, קשה לראות כיצד ניתן לקבוע ממצאים לגבי הנאשמים 1-4 בלא שיהא בהם כדי לבטא עמדה מגובשת גם כלפי הנאשמים 5-6.

לפיכך, הפרדת הדיון תביא להעברת משפטם של נאשמים 5-6 למותב אחר, שיכול וימשיך לדון בתיק מנקודה בה הסתיים הדיון בפני מותב זה ויכול ויזמן חלק מעדי התביעה או את כולם לשוב ולהעיד. גם שיקול זה של יעילות דיונית והטרחת עדים עומד לנגד עיני. כאן המקום להעיר, כי הוראותיו של סעיף 233 אינן מכריעות בעניינו. סעיף 233, כפי שמסביר י' קדמי בספרו **על סדר הדין בפלילים (כרך ב' חלק שני)**, (מהדורת תשנ"ח-1998), בעמ' 1271, עניינו בהעברת תיק משופט לשופט אשר "הנה, בעיקרון, תולדה של אילוצים מינהליים או בשל נסיבות אישיות של השופט בפניו מובא כתב האישום". ואילו כאן מדובר בשיקולי שאינם מינהליים או אישיים. ספק אפוא אם סעיף 233 חל על עניינו. מכל מקום, השיקול נגד העברת משפטם של נאשמים 5-6 למותב אחר צריך שיישקל במאזן השיקולים הכולל.

9. בסבך שיקולים זה נראה לי שעניינם של הנאשמים 1-4 בסיום ההליך גובר על השיקולים האחרים. (ראה: ע"פ 417/87 מ"י נ' אלבז, פ"ד מב(4) 385). כאמור, תיק זה מתנהל כחמש שנים והחקירות הקשורות אליו (משטרה ומצ"ח) החלו עוד בשנת '96. התמשכות ההליכים מקשה על הנאשמים. החזרתם לשלב ההוכחות של מי שחבשו את ספסל הנאשמים חמש שנים וסיימו את פרשת הגנתם, תוך פתיחת שלב ההגנה במשפט מחדש, העלאתם החוזרת של הנאשמים לדוכן העדים והעדתם של עשרות עדי הגנה נוספים (עו"ד שומרוני מסר בשעתו כי הוא שוקל לזמן למתן עדות כ - 40 עדים ממשרד הביטחון בלבד), תסב לנאשמים 1-4 עינוי דין חמור. בנסיבות העניין נראה שאין מנוס מעינוי הדין הכרוך בהתמשכות המשפט לגבי נאשם 6, אך הדבר אינו הכרחי ואינו מוצדק לגבי הנאשמים 1-4. לדעתי, עינוי הדין במקרה זה יפגע בנאשמים אלה מעבר למידה הראויה, ואין לו הצדקה, חרף המגרעות הכרוכות בהפרדת המשפט. אשר לעדי המאשימה, אלה אינם קורבנות עבירה והאפשרות כי יעידו שוב, על אף הטרחה הכרוכה בכך, אינה שקולה כנגד עינוי הדין לנאשמים. (השווה לת.פ. (י-ם) 3120/02 מ"י נ' רון, תק-מח 2003(1) 3024).

לעניין האחרון אציין, על אף שהדיון במשפטם של נאשמים 5-6 לא ייערך בפני, כי דומה, שככל שתבקש העדה מחדש של עדי המאשימה בפני מותב חדש, יהא מדובר בשלושת עדי התביעה העיקריים בלבד. גם במקרה כזה, ניתן יהא לעשות שימוש בפרוטוקולים של החקירות הארוכות והמפורטות של עדים אלה שנוהלו בפני. ככל שתידרש העדה חוזרת של עדים אלה, נראה שהדבר ייעשה בעיקר לצורך התרשמות מהעדים, ולכך דומה שיהא די בחצי יום עד יום שלם לכל אחד מהעדים. יש גם לציין, שבמשפט זה הוקדש זמן רב מאוד להליכים מקדימיים, ועל אלה לא יהא צורך לחזור בכל מקרה, גם אם מותב אחר ידון בעניינם של נאשמים 5-6.

לעניין שיקולי יעילות דיונית אוסיף ואציין, כי בהתליית ההליכים נטלה המאשימה סיכון מסוים. סיכון זה הובהר על ידי עוד בהחלטה על ההתלייה, והוא כי אם משפטם של הנאשמים

1-4 יתקדם בצורה משמעותית בהעדרו של נאשם 6, הדבר יקשה על ניהול המשפט המאוחד ויביא, לכשיחזור הנאשם 6, להפרדת המשפט. כנגד סיכון זה עמד השיקול של החסכון בזמן, שכן אלמלא הותלו ההליכים היה צורך לבטל ישיבות רבות, הייתה נמנעת האפשרות לדון במועדים שנקבעו לכך בטענה שאין להשיב לאשמה ולפתוח בפרשת ההגנה, והייתה נגרמת דחייה ארוכה בניהול המשפט לגבי כל הנאשמים, במקום לחלקם (5-6). גם במבט לאחר מעשה, נראה לי שהשיקול להתלות את ההליכים, חרף הסיכונים הכרוכים בכך, היה מוצדק. אלא שכיום אין מנוס מלשאת במחיר ההתלייה, ואינני סבור שהנאשמים 1-4 הם שצריכים לשאת בו.

אכן, אילו דובר במשפט פשוט ואם העיכוב שהיה נגרם בשל חידוש ההליכים היה מועט, כפי שארע בת.פ. (י-ם) 2848/99 מ"י נ' אסולין, עליו מסתמך בא כוח המאשימה, ייתכן שההחלטה הייתה שונה. אולם בנסיבות העניין השיקול שעניינו במניעת עינוי הדין גובר על השיקולים האחרים.

10. מהטעמים האמורים, החלטתי להיענות לבקשתם של הנאשמים 1-4 ולהורות על הפרדת משפטים של נאשמים 5-6 ממשפטם של נאשמים 1-4.

11. כאמור לעיל, עבירת הסדר כובל מטיבה כורכת את כל הנאשמים בכריכה אחת. על כן, משהופרד הדיון לא אוכל להמשיך ולדון בעניינם של נאשמים 5-6. שהרי משפטם של נאשמים 1-4 עתיד להסתיים בחודשים הקרובים, מה שיצריך קביעת ממצאים בעניינם, בעוד שמשפטם של נאשמים 5-6 יימשך לאחר תום משפטם של הנאשמים 1-4.

12. לאור האמור, אני מורה על הפרדת משפטם של נאשמים 5-6 ממשפטם של נאשמים 1-4 ועל העברת הדיון במשפטם של נאשמים 5-6 לפני מותב אחר.

הישיבה הקבועה ליום 17/9/2003, מבוטלת.

ניתנה היום, ט"ז באב תשס"ג (14 באוגוסט 2003), בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא לצדדים העתק ההחלטה בפקסימיליה.

י' עדיאל, שופט